

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári csekk-számla 10,489. szám.

Rajtunk van a sor.

— A nemzeti kormány figyelmébe. —

(gh) „Minden vállalati eszmének abban rejlik a sikere, hogy gyakorlatilag megvalósítható legyen. Erős szemmel, nagy figyelemmel és kritikával néztem Filep Dezsőnek a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság hatalmas raktárában elhelyezett agyagipari készítményeit, de én olyan szép és izléses munkákat nem láttam ott, hol pedig az ország minden valamirevaló ipari produktuma képviselve van. — Kopperli Döme igazgató kijelentette, hogy bármily mennyiséget átvesznek azokból. — Ilyetén formán nyilatkozott Ugron Ákos főispán, Udvarhelyvármegye Iparfejlesztő Bizottságának elnöke, a szerdai ülésen.

Mit jelent ez? Azt, hogy Filep Dezső agyagiparos produktumait apró pénzre föl lehet váltani. Tehát készítményeit értékesíteni kell.

A főispán elbeszélte azt is, hogy Szterényi József államtitkár ugyancsak nagy érdeklődést tanúsít ezen ügy iránt. Megígérte, hogy 40,000 korona államsegélyt utalványoznak a telep beruházásaira, ha a megfelelő tervezetet és költségvetést beterjesztik. Ebben az irányban a szükséges intézkedéseket megtették s mivel közlekedési szempontból előnyösebbnek látszik, nemsokára Parajd községben füstölőgni fog az első székely agyagipari gyár — Filep Dezső vezetése alatt.

A Sóvidék fejlődéséhez, forgalmának és tekintélyének emeléséhez nagy lökést ad eme gyár. Méltó, hogy annak létrehozásában az ottani körök közreműködjenek. A kilátásba helyezett államsegély — tekintve az üzem igényeit — elenyésző csekélység arra, hogy telket, épületet és berendezést, valamint megfelelő forgótőkét lehesen teremteni. Parajd nagyközség legalább ingyen telket ajánljon fel s ezzel nyújtson támogatást — saját érdekében is. Ez — ugyszólva — erkölcsi kötelessége s előle kitérni, bizonyára nem is fog. Erős a hitünk, hogy a kereskedelemügyi miniszterium immár elérkezettnek látja az időt a Székelyföld központjának előbb vitelére és minden lehető megtesz már csak a sóvidéki székelység érdekében is, hogy ez a messze-

kiható és nagy jövőre hivatott gyári vállalat *kellő gyorsasággal* megkapja az államtitkár által kilátásba helyezett összeget. A kormány azt nem akarhatja, hogy az évszázadokon át egyforma primitív módon gyártott közönséges korondi fazekasság, mestereinek csökönnyössége miatt — ítélet napjáig a jelen stádiumban megmaradjon.

Zsákban macskát árulni nem szoktunk. Épen ezért székely őszinte nyíltsággal kijelentjük, hogy a Rápolti, Kun és Toth szövögyári vállalat segély kérésének elutasítását különösen most, amikor az ipart fejleszteni akarjuk, helyesnek és méltányosnak nem tartjuk.

A kereskedelmi kormány, ha csak pillantást is vet a statisztika adataira, lehetetlen, hogy magyar érző szíve meg ne dobbanjon; lehetetlen, hogy a Tulipán ápolása eszébe ne jusson...

Rápolti, Kun és Toth puritán jellemű, talpig becsületes székely iparosok. Egyéb hibájuk nincs, minthogy szegény emberek és csupán ezért nem versenyezhetnek a milliomos osztrák iparosokkal. Annyijok van azonban, hogy kenyér dolgában szükséglet nem szenvednek. Megélhetésüket szorgalmas munkásságuk által, elismert kiváló készítményeik azonnal való értékesítésével feltétlenül biztosítani tudják.

Am a mostani hazafias irányzatnak s a hazának ez nem elég. Rápolti, Kun és Toth sem elégedtek, nem elégedhetnek meg ezzel. Nekik most, ebben a szívet lelkelt emelő nemzeti forradalomban: *hazafias missziót* kell teljesíteni. Ezt követeli tőlük szakképzettségük; ezt várja minden becsületes fiától a magyar haza, melyet évszázadokon át szünet nélkül koldusított, kizsákmányolt Ausztria.

Nem egyéni érdek fűződik tehát sem a Filep Dezső, sem a Rápolti, Kun és Toth, sem pedig a Salamon Kálmán műfaragómester kérelméhez. Valamint a tervbe vett székely háziipari szövetkezet, háziipari tanfolyamok segélyezése iránt megindult akció sem egyéni érdek, amintnem egyéni érdeke Pál Márton helybeli fazekasmesternek sem, hogy feltűnően csekély értékű segédgépet kapjon — államsegély címen.

Mindnyájan megtudják keresni — mondom — betevő falatjukat, mert hiszen egyik sem szorult alamizsnára s az ilyent, ismert székely büszkeséggel utasítanak vissza.

Nem ő nekik van szükségük tehát a kért állami támogatásra, hanem az országnak és kiválóan a Székelyföldnek kell az ő tevékenységüket a haza boldogulásának javára fordítania.

Felkérjük ezuttal a nemzeti kormányt s kiválóan Kossuth Ferenc magyarkereskedelemügyi minisztert és a miniszter jobb kezét képviselő Szterényi József államtitkárt, hogy tekintsenek el az évtizedes szabadelvű párti kormányok azon szokásától, hogy azok Udvarhelyvármegye és általában a Székelyföld érdekeit — kivéve a választási időszakot — mindenkor figyelmen kívül hagyták. Tekintsenek el most inkább, mint valaha minden nehézségtől, esetleges akadálytól és segítsék elő a Székelyföld iparosainak bárminő irányú felébredését, tenni vágyó törekvését, mert bizony mondom: *kisiparunk végóráját éli s ha az orvoslása soká késik — kimmúlása bizonyosra vehető.*

Mentsük meg tehát magát az ipart s ennek előharcosait. Teljes készségekkel, szükséges számmal felszerelve, indítsuk előre a nagy nemzeti munkára. Minden egyes fillér, minden szerszám — megfelelő szorgalmas, józan életű, hazafias irányban törekvő — iparosaink kezében nemzeti tőke, mely kizárólag a hazának jövedelmez és hozdus kamatokat.

Földművelés, ipar és kereskedelem, ez a nemzetfontartó háromság, egyenlő mértékben érdemel figyelmet.

A földművelést s annak mellékágait Darányi apánk kezében helyes irányban látjuk fejlődni. Az ipart és kereskedelmet Kossuth apánk bölcsességétől, szakértelmétől várjuk föllendíteni.

Az iparról elmondottuk kívánóságainkat. A kereskedelemnek belső életünkben való igénye kevesebb.

A kereskedelemnek célszerű és előnyös közlekedés, valamint első sorban olcsó forgótökre van szüksége s ezt itthon is — helyes pénzügyi politikával —

előteremthetjük. No, de erről majd más alkalommal szólunk.

Azt azonban eléggé erősen hangsúlyozni nem tudjuk, hogy most immár rajtunk székelyeken van a sor! Ha csak megsemmisülni nem akarunk, összevetve minden tehetségünket, álljunk talpra. Férfi, nő és gyermek fogjon dologhoz. Falun és városon ha télen is úgy munkálkodunk, mint nyáron, a siker elmaradni nem fog s úgy a haza, mint mi és családunk feltétlenül boldogul itthon. Hogy mit és miképen dolgozzunk, arról annak idején majd szintén beszélünk...

Városház-építés.

Pécsi Dávid vállalkozó Székelyudvarhely város tanácsához tegnap a következő beadványt intézte:

Tekintetes Városi Tanács!

Junius havi beadványomra hivatkozva, alábbiakban van szerencsém Székelyudvarhely r. t. városi tanács közönségének a városi szék- és bérház felépítésére vonatkozólag a következő ajánlatomat tisztelettel beterjeszteni.

Kötelezem magamat a bemutatott tervek és bemutatandó költségvetés körül irasai alapján az itt használatban levő legjobb anyagokból az előirt kivételben a városi szék- és bérházat a köztünk kötéendő szerződés jogerőre emelkedésétől számítva 18 hónapon belül saját költségemen elkészíteni és a város közönségének átadni, mely átadás alkalmával az épület a város tulajdonába megy át.

Amidőn a város közönsége az épületet a szerződésben körülirt feltételeknek megfelelőleg átvette, feltétlen kötelezettséget vállal ezen időponttól kezdődőleg 50 egymásután következő éven át 25000 korona évi annuitás fizetésre.

Az építkezés keresztülvitelét és átadását tervező Bäck Alajos okleveles építész-mérnök és építőmester budapesti lakos saját költségén eszközli, ennélfogva a várossal kötéendő szerződés összes jogai és kötelezettségei Bäck Alajos mérnök építővállalkozót illetik meg.

Alulirt Pécsi Dávid kötelezem magamat a Bäck Alajos által felépített és a város által átvett városi szék- és bérházat a város által kiszabandó időtartamra (legkevesebb hat évre) évi 26,000 koronáért bérbe venni. Ennek biztosítékeként kötelezem magamat a haszonbérleti szerződés megkötésekor 26,000 koronát óvadékként a városi pénztárhoz befizetni. Feljogosítom továbbá a várost az általam albére adott összes helyiségek után járó évi haszonbérlet helyettem az albérlőktől bevenni; úgy, hogy ezáltal a haszonbérleti biztosítékom legalább 52000 koronát fog kitenni. A város által megszabott haszonbérleti időtartam részéről nem mondható fel és csak a város-

nak áll jogában felévi előzetes felmondás.

Végül még a szék- és bérház felépítési helyere nézve, kivannám szerény nézetemet kifejtteni.

Az épület legcélszerűbben aként helyezhető el, hogy főhomlokzata a Kossuth Lajos utca sarkával egy színben a ref. templom felé nézzen, míg oldal homlokzatai arra merőlegesen a teret befoglaló ház sorok között széles utcák betartásával egész a Petőfi utca, mint keresztező utcáig terjedjenek. Ezáltal a főhomlokzat és a ref. templom között támadt nagy térség piaci térnek, az épület hátsó homlokzatától a Küküllőig terjedő térség részben piaci térnek, részben a város tovább fejlődésének utmutatójává szolgálja.

Nem ajánlhatom a barátok temploma előtti tér részt az építés színterületéül főleg azért, mivel egyszerű szűk volta miatt az oldal utcákra alig maradna hely és ezek csak síkatorok lennének; 2-szor architektónikus szempontból az épület eldugva semmiféle hatást nem gyakorolna és céljának meg nem felelné. 3-szor jövedelmezőség szempontjából messze mögötte állana az előbb említett helynek és végre 4-szer főleg és kiváltképpen azért, mivel város rendezési szempontból utját állana a város egyedüli és csakis ez irányban képzelhető kiterjedési és fejlődési processusának úgy, hogy ha oda épülne a városháza, mintegy örökké elzárna a Küküllő felé terjeszkedés útját, mely pedig mint már ma is látszik, szép jövő elé tekint és miután a város a ref. templom felé, tehát visszafelé nem fejlődhetik, az egész város fejlesztése mesterségesen fel volna tartva. Ellenben az első esetben a ref. templom és az építendő városháza közötti szép tér piactérnek legalkalmasabbnak bevélné és a Küküllő felé teljesen szabadon állana bármely irányban való tova fejlesztése a városnak.

A mi az épületnek a Kossuth Lajos utca sarkára való elhelyezését illeti, a helyszűke miatt (illetőleg az egyik homlokzat rövid volta miatt) kivihetetlen, mivel két oldalról beépített telekről lévén szó, udvari traktusokat kellene készíteni, melyek azonban az udvar szűkvoltánál fogva — mintegy átjárában a legtöbb udvari helyiség — sötétek és szellőzhetlenek volnának és így a célnak egyáltalán meg nem felelnék. Azonkívül pedig még ezek miatt az épület rentabilitása is tetemesen kisebb lenne.

Mindezek után kérem a tekintetes Tanácsot, kegyeskednék ajánlatomat pártolólág a közgyűlés elé terjeszteni és maradok a tekintetes Tanács

Szekelyudvarhely, 1906. szept. 15.
alázatos szolgálja

Pécsi Dávid s. k.

Részünkről ezuttal tartózkodunk minden részletesebb vélemény nyilvánításától. Annyit azonban már most megjegyzünk, hogy 50 év alatt évi 25,000 K annuitással, épen kérek 1 millió 250 ezer koronát kellene fizetnie a városnak, hogy az építendő városház — tehermentesen — birtokába jusson...

Nekünk pedig — úgy hiszszük — olcsóbb épület is megjárja...

EGYHÁZI ÉLET.

A róm. kath. templom belső javítása és díszítésére adakoztak özv. Simó Györgyné 124 sz. gyűjtőívén Gyergyószárhegy, Alfalu és Szentmiklós községében 290 adakozó 185-12 K. — Miklósi Rózsika 36 sz. gyűjtőívén: Szabó Ábelné, Simó Ferencné 10—10 K. özv. Farczádi Lajosné, Ugron Ákos 4—4 K. Florián Kristóf, Pál György, Szeles Róza, Zakariás Istvánné, Bíró István, özv. Rend Dénesné, Zimny Fe-

rencné, Ferencz Györgyné, M. R. 2—2 K. Lajber Jánosné, Loschdorfer Emil, Berkeci Dénesné, Dávid Lajosné, Kelemen Mihályné, Diemár Karolyné, Bányai Árpádné, Szabó Juli, özv. Farkas Istvánné, Zakariás Gergely, Dávid Annuska, Bészeg Péterné, Jakab Etuska, ifj. Szabó Józsefné, Ferencz Karolyné, Nagy Kálmanné, Kertész Albertné, Macskásy Róza, Szabados Ferencz, Sándor Gergelyné, Sándor Albert, ifj. Sándor Gergely, id. Péter Józsefné, Bíró István takács, Jakabos Györgyné, Mohácsi Józsefné, Jakab Gáspárné, Bartos Ferenc 1—1 K. Jakab Ferenc, Balázs Mihályné, Toth József, Florián N. 60—60 f, Zakariás Ferenc, Berkeci Ferencné, Toth Jánosné, Pakán Ágnes, Fekete Róza, ifj. Miklósi Jánosné 40—40 f. — Csikszereida és Csiksomlyón 92 adakozótól 62-53 K. — Berkeci Sándorné 125 sz. ivén: Pávelka Márton, Pásztor Istvánné 2—2 K. Fischer Ferenc, Ágotha Ferenc 1—1 K. Bonda Balázs 50 f. Bokor Domokosné, Szász Rózsika 40—40 f. Macskásy Sándor 30 f. Hermann Károly, Mihály Ferencné, Orbán Mózes 20—20 f. Zetelakán 41 adakozótól 23-44 K. — Dr Görgényi Karolyné 131 sz. ivén Tordán 38 adakozótól 23-60 K. Régiusz Vilma Nagyszében 136 sz. ivén 12 adakozótól 4-40 K. Nagy Kata Nagyszében 135 sz. ivén 44 adakozótól 28-30 K. Ferencz György vendéglős Bethlenutca 100 K. Szabó Ferencné (mészáros) 37 sz. ivén 10 K. Maráth Józsefné 75 sz. ivén 3 K. Összesen 527 K 39 f. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1906. szeptember 14.

gróf *Mikes János*, *Paschek Viktor*, főesperes-plébános, bizotts. pénztárnok, bizottsági elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Számonkérőszék.** Ugron Ákos főispán folyó hó 27-én d. e. 9 órától kezdődőleg tartja meg a számonkérőszéket, melyen a vármegye ügykezelését és az egyes tisztviselők hivatali tevékenységét teszi beható vizsgálat tárgyává

— **A vármegyei állandó választmány** az őszi rendes közgyűlés tárgyait előkészítése céljából első ülését folyó hó 26-án (szerdán) fogja megtartani.

— **Az őszi közgyűlés.** Udvarhely-vármegye törvényhatósági bizottsága őszi rendes közgyűlését október hó 11-én d. e. 9 órától kezdődőleg a vármegyeház dísztermében tartja meg.

— **Éhező tanítók.** Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter szíves figyelmét bizonyára megérdemli azon sajnálatos körülmény, hogy az állami tanítók fizetése és a felekezeti fizetésekiegészítése a mostani rendszertől eltérőleg nem januárban, hanem szeptember 1-én folyósítások. A természet rendje szerint ugyan is szeptemberben beáll az őszi. A téli beruházások ekkor veszik kezdetüket. Sok olyan dolgot kell bevásárolni szeptemberben, amit januárban megvenni nem, vagy jóval magasabb áron lehet. A tanítóknak szerényke fizetésük van s ha meg ezt sem tudják helyesen, gazdaságosan beosztani, akkor — ha más mellékkeresetük nincs — családjukkal együtt éhezni kénytelenek. Egyszerű kezelési kérdés az egész. Apponyi gróf egyetlen szavára, a minisztertanács határozatára, megtörténik. Változtasson tehát az állapotot, hogy a tanítók szeptemberben kapják meg illetményeiket.

— **A vármegyei igazoló választmány** hétfőn Dr Nagy Samuel elnökléte alatt tartott ülésén az 1886. évi XXI t.-c. 26. §-a alapján a kö-

vetkezők adóját kétszeresen számítottatta és Udvarhelyvármegye 1907 évi legtöbb adót fizetőinek névjegyzékébe megfelelő sorrendbe való felvételüket kimondotta: Apáthy Gyula, Baumgarten Károly, Becsek Aladar Bedő Denes, Betegh Pál, Bíró Áron, Bíró Sándor, Bod Károly, Dr Bodolla Gábor, Borbáth Dániel, Borbely Sámuel, Csanády Zalán, Demény Ferenc, Embery Árpád, Fás Gyula, Félegyházi Antal, Dr Göllner Béla, Gönczy Lajos, Gyertyánffy Gábor, Haberstumpf Károly, Hlatky Miklós, Dr Horváth Károly, Jánosi Gyula, Jaeger József, Dr Kassay Albert, Kassay Dezső, Kassay József, Kóncz Ármán, László Domokos, Dr Lengyel Árpád, Dr Lengyel József, Lengyel Samu, Dr Lukácsffy István, Dr Mezei Ödön, Molnár Károly, Dr Nagy Samu, Dr Ráczkői Samu, Sándor János, Sándor Mózes, Solymossy Endre, Dr Solymossy Lajos, Soó Gáspár, Tamás Albert, Tompa Árpád, Dr Török Albert, Dr Török Pál, Ugron Ákos, Dr Valentsik Ferenc, Vánki Kálmán.

— **Ne dobják ki!** Lapunk legutóbbi számában a vármegyei közigazgatási bizottság e hó 12-én tartott üléséről hozott tudósításunk helyreigazításul, illetve helyről jött felkérésre közöljük, hogy az alispán Dr Valentsik Ferenc tiszti ügyész interpellációjára adott válaszában nem használta azon kifejezést, hogy a korteskedő tisztviselőket a bizottsági tagok egyszerűen dobják ki és szóba se álljanak velük, hanem arra kerte fel a bizottság tagjait, hogy: a jogszabályon önkínálatokozásoknak tért ne engedjenek s elhatározásaiknál egyedül a tudást, szorgalmat, *jellemztlárságot* és *tisztaságot* mérlegeljék.

— **Fogházvizsgálat.** A fogházvizsgáló bizottság e hó 19-én d. e. 11 órakor fogja a helybeli kir. törvényeségi fogházat megvizsgálni. A székeklykereszturi fogház vizsgálatára Menyhárt András nyug. ref. esperes és az oklándira Sándor Mózes kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelőt kérte fel vármegyénk főispánja.

— **Új ügyvéd.** Dr Szöllösi Ödön helybeli ügyvédjelölt a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt folyó hó 14-én az ügyvédi vizsgát letette és irodáját közelebből városunkban megnyitja.

— **Erdőpusztítás** A zetelaki Keckevesz nevérdő eladásába — úgy látszik — csak nem akarnak beletnyugodni a szekelyek. Faj a szívük az értékes erdőért, melyet a darabont-kormány idejében kivettek a nép használatából. Boszút esküdtek a vevő ellen. Legalább erre enged következtetni a szerdai erdőegés, melynek nyomán, mintegy 3000 szál fa elégett. Ha az eső meg nem ered és ki nem oltja a veszélyes tüzet, talán az egész értékes erdő megsemmisült volna. Vasutat épít a Kleincég Épen szerdán utasította el a közigazgatási bizottság a szerződés felfüggesztését kérelmezők kérényét. Talán csak nem erre választoltak az elkecsereedett zetelakiak? A zetelaki erdőügy elintézése a darabontoktól maradt hátra. Nem volt idejük befejezni ezt a kényes természetű kérdést. A dolog jelenleg a közigazgatási bíróságnál és a földmívelésügyi miniszternél van. Szükséges lenne, hogy Polónyi igazságügyminiszter megvizsgáltassa. Ez is arányjogok vásárlásával kezdődött

s hogy a szekely nép károsodott, világos bizonyítéka a szerdai tüzeset, a mely csak boszú műve lehet.

— **Nagygalambfalván** Beke Albert igazgatótanító elnökléte alatt 50 taggal állatbiztosító szövetkezet alakult. Ez immár a harmadik közérdekű szövetkezet a községben. Van tejszövetkezet, fogyasztási és most alakult meg az állatbiztosító szövetkezet, melynek elnökévé Kádár Lajos földbirtokost választották.

— **Érdekes röpirat** Re. d. kívül érdekes es figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapesten, Tali Ferenc Lajos tollalobol „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzetiségi kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tollal irt munkájában itt-ott kimeletlen, de mindég jóakaró hangon veti szemünkre nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad es független. A röpirat második része a nemzetiségi kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére új es figyelemreméltó módozatokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

— **Tanítónői helyettesítés.** A kir. tanfelügyelő Nemes Julia nagygalambfalvi áll. népiszkolai tanítónői betegsége folytán, Száva Bertal okleveles tanítónővel helyettesítette.

— **Panasz van a vasútra** s ezuttal ami vicinálisunk is benne van az okozott bajban. Ugyanis a vonatok egy-két órák késése napirenden áll. Az átjárókat ezalatt elzárják és a közönség csak úgy öszül a sok várakozástól. A közigazgatási bizottság Szobotka Rezső kir. főmérnök előterjesztésére, megkereste a vasut igazgatóságát, hogy a vonatok érkezését jelentő harang-vagy más jelző készülékek felállításáról gondoskodjék. Vajjon nem jobb volna-e, hogy inkább a fővonal vonatának pontos érkezéséről gondoskodjanak? Ez sokkal előnyösebb lenne reánk nézve, mert mostanában csakugyan a boszantásig gyakoriak a vonatkésések.

— **Tavaszi és őszi szünetek** A falusi elemi iskolákba gazdálkodó emberek gyermekei járnak. Mult évben a közigazgatási bizottság időközi szüneteket engedélyezett. Ezeket azonban az iskoláknak csak a fele vette igénybe, holott jó hatásuk érezhető volt. Ohajtandó, hogy a beállott iskolai évben az összes falusi iskolák alkalmazzák az októberi és áprilisi szüneteket.

— **A hegyesvidékek ékessége,** szép panorámája, a büszke fenyvesek végét járják. Lelketlen kufárok pénz-sóvár kapzsóságának áldozatai lettek. Ami pedig megmaradt, azt is folytonos veszedelem fenyegeti. Általános szokássá kezd lenni a korifeusoknak egy új furfangja. Azzal amitják el a jóhiszemű erdőbirtokosokat, hogy ha arányreszüket egyik birtokosnak névlegesen eladják, megmentődnek az állami erdőkezeléstől, melyet a szekely nép nem szeret. Így aztán könnyen kezére játszhatják az üzereknek egy egész község megélhetési alapját. Dr Mezei Ödön bizottsági tag felszólalására Ugron Ákos főispán a közigazgatási bizottság ülésén kijelentette, hogy ebben az irányban a legszigorubb eljárást fogja tanusítani. Az erdőszeti bizottság üléséből három község ellen vizsgálatot is indítottak. Nem tudjuk, vajjon Fenyed ezek között van-e, de azt állítjuk, hogy az ottani erdőket is eladták és telekkönyvileg egyik birtokosra átírták. Hogy mi célból, azt a körjegyző ur valószínű-

leg megmondhatná, mert — a szerződések ő is aláírta... mint eladó. Ifj. Sándor István mindenesetre jó vásárt csinált, mert 2600 koronáért 380 hold és 1012 négyszögöl erdő került telekkönyvi tulajdonába. Ha véletlenül ifj. Sándor István meghalna, vajjon hol keresnék erdőjogukat a fenyédek!?... Mert hiszi a pici, hogy holdankint 6 (hat) koronáért örök időkre adták volna el erdőrszüket...

— **Magyarországi munkások rok-kant- és nyugdíjgyűlének** fiók-pénztára a Székelyudvarhelyi ma (vasárnap) délután 3 órakor a polgári önképző-kör nagytermében alakul meg véglegesen. Beiratkozni Blájer Balázs tanító, ideigl. pénztárnoknál (Alsómalomutca) lehet 1 K 20 fillér díj és 2-4 heti illeték befizetése mellett.

— **Székely népgyűlést** tartanak Dr Szacsavay Gyula elnök vezetése alatt Kézdivásárhelyt a székely kérdéseknek a képviselőháznál leendő megszüretése, felújítása céljából. — Szív- és lélekben veletek vagyunk s a székely ügyekért halálig küzdünk! Csak előre székely testvérek!

— **Posta- és távirdegedítisztek kiképzése** Folyó évben a budapesti posta- és távirdegedítiszti képzési kerületbe negyven, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi kerületekbe pedig egyenként husz, vagyis összesen 200 növendéket vesznek föl. Azon magyarhonos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet, a horvát-szlavonországi illetőségeik pedig a horvát nyelvet szönb és írásban bírják, továbbá a középiskola IV, vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végeztek, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. A fölvetéltől sajátkezűleg irt, ivenkint egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a szükséges feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1906 évi október hó 10-ig lehet folyamodni az illető posta-távirda hivatalnál, hova folyamodó felvételét óhajtja. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak, ezen kiképzés első félévben semmi féle javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta-távirdahivatalnál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napidíj általányt kapnak. Nem kincstári posta-távirdahivatalnál a díjazás növendék és postamester között szabad egyezkedés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat szedni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirda igazgatóság székhelyén vizsgára bocsájtatnak és a vizsga sikeres letéte után kinevezetésükig kincstári posta-távirda hivataloknál napidíjas, vagy nem kincstári hivataloknál kiadói minőségben nyernek alkalmazást.

— **Benzinmotoros cséplőgépet** hozattak Nagyalambfalvára a szövetségű gazdák. Ujabbán pedig egy motoros mőmalom felállításán fáradoznak.

— **Kitiltott földgömbök.** A közoktatásügyi miniszter „Die Erde. Herausgegeben von J. Felkl in Prag. Entwurf und Zeichnung von Otto

Delitsh Lithographie und Vordruck des geogr. lith. Institutes von J. Felkl in Prag, valamint „Die Erdkugel nach den neuesten Quellen darbr Geogr. artist: Aust v. Ernst Schotte in Berlin“ fsliratu földgömböket 28.420—1906 számú rendletével, részint a magyar közjogba ütköző hibái, részint pedig fogyatékos és elavult tartalmuk miatt a hazai összes elemi, polgári iskolákból, gimnáziumokból, reáliskolákból, tanító és tanítóképző intézetekből és egyéb közép és felsőfoku tanintézetekből kitiltotta.

— **Salamon Kálmán** székelykereszturi műfaragómester által faból készített tárgyak, u. m. salátavilla és kanál, óra- és hamutartó, díszes dobozok, szobadiszkek kaphatók Betegh Pál és Társa könyv- és papirkereskedésében.

— **Cimeres névjegyek** rendes és dombornyomással, igen csinos kiállításban készülnek Betegh Pál és Társa könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt. Nagy választék, előnyös árak, pontos kiszolgálás.

— **Országos kirakóvásárok** szeptember havában a következő helységeiben és napokon lesznek:

16. Görgényzentimre, Ugra.
17. Markod, Óralyaboldogfalva.
18. Lupsa.
20. Brulya, Csernátfalva, Egerhát, Oláhlápos, Szilágynagyfalva.
21. Alsórákos, Bánfilyhunad, Bethlenszentmiklós, Dobra, Erzsébetváros, Görcsön, Hódos, Hosszúfalva, Lekence, Pojána, Zernest.
24. Abrudbánya.
25. Alsóvenice.
26. Bereck, Hidalmás, Zám.
27. Magyarláp, Medgyes, Monor, Szék.
28. Rettég, Szilágyosmlyó.
29. Brád, Csikszereda, Etéd.
30. Bonyha, Feketehalom, Gyulafehérvár, Marosoroszfalu.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(63. folytatás.)

Mig a fejedelem vagy a főparancsnok a hadból való visszafordulásra az engedelmet vagy a parancsot meg nem adta, addig senkinek sem volt szabad haza menni, ha mindjárt egy hónapnál tovább is nyult a közönséges fölkelés ideje. Apaffy 1686-ban megparancsolja a székely csapatoknak, kik határozásra Kolozsvárra voltak rendelve és haza kívántak menni, hogy maradjanak továbbra is ott, mert követeli a haza sorsa. Aki e parancs vétele után, ha elindult, nem tér vissza, vagy odább áll, az személyi tekintet nélkül, bárhol kerül majd kézre, fel fog akasztatni.¹⁰² 1670-ben a dési táborból kéri Daczó János a fejedelmet, hogy a sokféle nélkülözésben, nyomorban levő székely csapatokat bocsássa haza, ne tartsa itt, s alkalmasabb időben, nagyobb szükség esetén mozgósítsa majd őket.¹⁰³

III. ŐRSÉGI ÉS HATÁRSZOLGÁLAT.

A mezei szolgálaton kívül a szükséghez képest várszolgálatot is tettek a székelyek, azaz: helyőrségi szolgálatot. Védelmezniök kellett néha, főleg Erdély nyugoti részén, a várakat és városokat. Ilyenek voltak: Szamosújvár, Kolozsvár, Nagyvárad, Fehérvár, Déva, Huszt, Lippa, Karánsebes, Lugos és Jenő; Keleten pedig Görgény és Udvarhely. Ezeket a helyőrségi csapatokat praesidiumnak nevezték. Volt e várakban és városokban egy kis őrség még békés időben is. A városokban az őrzést, vigyázást a polgárság maga végezte, míg a várföldekre letelepített és várőrzésre kötelezett várjobbágyok őrködtek. Ezt az állandó őrséget há-

borus időkben megerősítették a három rendből, megerősítették főleg a székelyek közül vett és összeállított csapatokkal. A rendek maguk az Approbáták szerint szükség és ok nélkül praesidiummal nem voltak terhelhetők. Mikor a fejedelem ily várbeli erősítést szükségesnek tartott, közösen tárgyalt és kellett a fejedelmi tanácscsal dönteni arról, vajjon szükséges-e ilyen praesidium összeállítása és ha igen, akkor miféle módon, mekkorra számban és milyen időben hivatandó be a támogató őrség?! Tehetett az országgyűlés is efféle rendelkezést.

Ambár nem állapíthatjuk meg részletes pontossággal, hogy időnként mekkora őrségi csapat szerveződött a székelyekből, s nem határozhatni meg, vajjon átlag meddig állottak azután szolgálatban azok, de azért a meglévő adatokból mégis némiképp világos képet formálhatni a székely őrségekről.

Részleges insurrectionál — legálább a székelyeket illetőleg, alig láthatunk egyebet a praesidium eredeti formájában. Már 1540-ben kötelezik a székelyeket, hogy mint közönségesen, állítsanak ki 1000 embert.¹⁰⁵ Abból a tényállásból, hogy a nemesek és szászok által küldött csapatok rendszeresen hópénzt kaptak, arra lehet következtetni, hogy az ilyen őrségi csapatok hosszabb ideig lehettek szolgálatban. A tordai országgyűlés 1552-ben azt határozza, hogy tartson mindegyik nemzet az ország védelmére két-két ezer embert s azokat a vajda vagy generális mozgósíthassa aztán akár részben, akár egészen is.¹⁰⁶ A vajda kérésére 1554-ben a marosvásárhelyi országgyűlésen azt határozzák a rendek, hogy egy „praesidiumot“ állítsanak össze, még pedig a nemesek 16 kaputól 1 lovast, a székelyek fegyverviselőiknek egynegyedét, megfelelő számot a szászok is, összesen a három nemzet 6000 embert. Ezen kívül mindnyájan általános fölkelésre buzdultak.¹⁰⁷ A következő hónapban e határozatot, a mely e sereg tartásáról (conservare) szól, megújítják, ismételik, nagy pénz-büntetéssel fenyegetve a másként cselekvőket.¹⁰⁸ 1555-ben jönnek látják biztosítani és megnyugtanni Ferdinándot, miszerint határozatuk a 6000 emberről, nem neki és ellene szól, hanem az ország védelmezését tartják szem előtt.¹⁰⁹ Ennek az állandó jellegű őrségnek eltartására a nemesek fejenként 99 dénár adót adnak össze, a szászok pedig a szokásost, míg a székelyek adójáról e pontnál nincsen szó téve, mert nekik a maguk seregéről bizonyára maguknak kellett gondoskodni addig, amíg szolgálatban állottak. A kolozsvári országgyűlés 1556-ban a 6000 embernek a három nemzet által való fentartását e szavakkal indokolja: Minthogy sokféle környüállások követelik, hogy mi k e s z e n á l l ó sereget tartunk, elhatároztuk, hogy két-két ezer embert mindegyik nemzet indulásra készen tartson, de a székelyek közül a 2000 emberen kívül a tehetősebbek és a primipilusok is ha kell készen legyenek mind.¹¹⁰ Erre a székelyek júliusban tényleg 2000 embert állítottak talpra.¹¹¹

Tényleg mintegy 3—6000 főre rugott ez a hadi lábón lévő, állandó jellegű praesidium, a melyből egy harmadot tartott és fizetett mindegyik nemzet. Csakhogy ez a mintegy rögtönözve 16 kapu után kiállított és 3 nemzetből szedett-vedett vitézekekről nemesokára kitűnt, hogy azok nem sokat érnek, hasznavehetetlenek s mindenképp föltt a szászok panaszkodtak, hogy ők 2000 ember szoldját nem bírják fizetni. Az 1562-iki országgyűlés eme végzése erre és idevonatkozólag, sokkal későbbben csupa tapogatózás, pénzhiány, panasz és gyarló fegyverzet elősorolásából áll. Végül abban állapodnak meg akkor, hogy a nélkülözhetetlen zsold előteremtésére a

fejedelmi tradalmakat is számitásba kell venni.¹¹² Ily módon egy állandó hadsereg, praesidium, szerveződnék, mely a szükséghez képest majd város-őrség lenne, majd a hirtelen betörő ellenség ellen első határvédelmi szolgálna. Ez a határozat, ez a kísérlet is azonban az állandó seregre nézve dugába dőlt s a következő évben már mit sem hallunk felőle. Annak okáért a rendek 1564 januárban az insurrectionra nézve utolag ugyanazon eljárást állapítják meg, mint aminő korábban volt szokásban. Hogy a rendek t. i. jobbágyaiknak egytizenhatod, egytized, egyötödével, vagy a a szükséghez képest fejenként üljenek fel.¹¹³ Ugyanez év júniusában 1500 ember eltartására kapunkként 40 dénárt szavaznak meg a követek, mert „német király fenyegeti az országot“. E teher viselésére székelyek is, szászok is köteleztettek.¹¹⁴ Ez a sereg ne csak egy-két hónapig álljon hadban, — állapítják meg, hanem amíg szükség lesz reá. Ugyanez év októberében ugy a székely primorok, mint a vármegyei nemesek, 20 dénárt fizetnek minden kapu után, a mivel zsoldosokat fogadnak, egyszersmind minden öt löfőt is köteleznek egy zsoldos állítására. A székelyek által állított seregek maradjanak Vásárhelyt őrségnek.¹¹⁵ Minthogy a két nemzet által ekkor kiállított csapatok 1000 főre rugtak, ennél a székelyeket többnek kell tartanunk. Bizonyos praesidiumféle volt hát a mondottakból kifolyólag ez a sereg: őrségen tartva, fizetve, bármely pillanatban csatára készen — csakhogy kevés: ideig állhatott fenn, nem sokáig volt vagy lehetett azt együtt vagy összetartani. Mert 1566-ban a székely primorok és löfők már megint és ujra fejenként kelnek föl, a közszékelyek pedig a fejedelemnek zsold célokra 20 dénár kapudót fizetnek.

A régi szokásnak és az új rendnek eme többrendbeli kísérletei, próbálkozásai és végzéseit közegette, végül a praesidium helyébe a fejedelemnek egy zsoldos csapata lép homlokterbe 1557-ben, a darabontok, melynek fentartására a rendek külön adót szavaznak meg. Az első évben kaptunk 20 dénárt,¹¹⁶ a következő 1569-ben 50 dénárt¹¹⁷ stb. A részletek, történeti adatok, meglehetősen hézagosak itt. 1571-ben János Zsigmond temetéséig 1500 embert az ország védelmezésére végett Tordán tartanak és zsoldjukat a három nemzet fizeti.¹¹⁸ 1574-ben 20 dénárt szavaznak meg a rendek ama seregek részére, melyeket a fejedelem Oláhországba küldött és a határ őrzésére tart.¹¹⁹ Az ezután időkben, egészen 1594-ig, több ízben szavaznak meg a fejedelemnek adót, de mindig ama szigorú kikötéssel, hogy ő azt a határok vigyázására tartott zsoldos csapatok fizetésére fordítsa. Viszont próbát tesz megint az országgyűlés a fejedelem határozott kívánságára egy határőrsereg, praesidium felállítására. E csapatnak az a célja, hogy az országot a hirteleni betöréstől megóvja, mert hire járt, hogy a szomszéd nyugati ország készülődik. Ehhez az őrséghez, mely Kolozsváron állomásoz, a székelyek 200 lovast küldenek és egy hónap mulva ez a lovasság a fejedelmi kincstártól kap majd havi zsoldot; a fejedelem maga is 100 darabontot és 200 lovast állít az udvari népéből.¹²⁰ 1576-ban megint egy praesidium indul Kolozsvárra, melynek zsoldját a rendek fizetik; a székelyek ahhoz 300 lovassal járulnak, kik addig maradnak helyükön, míg szükség van rájuk.¹²¹

Minden szék maga állít fölkelő csapata élére parancsnokot. A következő évben hasonló nagyságu csapat indul oda közönséges vgyázasra; a mindenkori főkirálybírája az egyes székeknek velők megy, tizeket nevez ki és a rendet köztük fentartja.¹²²

(Folyt. köv.)

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánty J. fiai vasnagyerkereskedésében Székelyudvarhelyen.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

F. G. Glogon. A kiadóhivatal részéről tudatjuk, hogy beküldött előfizetése 1907. évi január közepéig szól. Szíves üdvözlöt! Erdőbirtokosság Kőpecz, Málnás, Bikfalva, Sepsikőrszék. A képviselőházhoz intézett kérvényük aláírva beérkezett. Rendeltes helyére juttatjuk. Kőzelebről a székely képviselőknek szóló iratot is megküldjük. Szíves bizalmukat köszönjük.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnek, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ők találhatnak tehát a Scott-féle Emulsióban egy valószínűleg felülmulthatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógy-csukamájolajból alposphorsavas mészes és nátron hozzáadásával készül, feltétlenül jóízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszti és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsió segítségével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. A Scott-féle Emulsió sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerháznál.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

360—906. vltó sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közzétette a székelyudvarhelyi kir. járási bíróságnak 1906. évi 2185/p. sz. végzése következtében Dr Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei Takarékpénztár javára Bartha Andor badoci lakos ellen 2122 K s jár erejéig 1906. évi június 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 4000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lovak nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1906. évi V 149 2 számú végzése folytán 2122 K tisztelettel, ennek 1906. február 25-ik napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 137 K 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Bardoccon alperesnél leendő eszközölésére 1906. évi szeptember hó 24. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szűkségi esetén becsáron alul is el fogják adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le szeretnék foglalni és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1906. augusztus 11.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

3818—906. sz.

HIRDETMÉNY.

Miklósfalva község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-c. az 1889. évi XXXVIII. t.-c. és az 1891. évi XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-c. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi he-

lyesbitéssel kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: 1, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-c. 15. és 17. §. alapján ide értve e szakaszoknak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §-a a pontjában foglalt kiegészítések is, valamint az 1889. évi 38. t.-c. 7-a és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1907. évi március 15-ik napjáig be kell nyújtani a telekkönyvi hatósághoz, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a személynek; ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-c. 16. és 18. §-ának eseteiben ide értve ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi március 15-ik napjáig be kell nyújtani a telekkönyvi hatósághoz, mert ezen meg nem hosszabbítható határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3, hogy mindazok, kik telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi március 15-ik napjáig be kell nyújtani, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bejegyzésekből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az előbb említett bejegyzéseket pedig csak az időközben rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. bíróság, mint t. k. v. hatóság.
Oklánd, 1906. szeptember 5-én.

Máthé,
kir. járásbíró

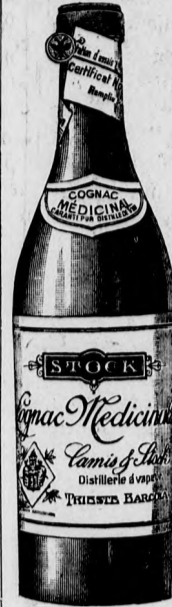
518 2—3

Eladó kocsik. Egy félvicsi javítva, jóállás mellett és egy új, felolajos tengelyvel, előnyös árban eladó Dávid Gergely kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. alatt.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, liszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

A „SZÉKELY UDVARHELY” hirdetése a legeredményesebb.

KÉRJEN csak
Seller és Kary-féle

NYAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járnak.

FRANKLIN.

FRÉDIN
Törvények, tanácsok
Kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSANÁL.

FRÉDIN

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxalf, oscarra, chevreaux és lakkeipőh. Bécs, XII. l.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszerűsmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszművek, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzáralt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

Lóárverési hirdetmény.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség tulajdonát képező lipicai fajta, 8 éves, 160 centiméter magas, almásszürke ménlő magtalanság miatt e hó 18-án kedden délelőtti 10 órákor Székelyudvarhely városházájának udvarában elárvereztetni fog. A ló nyereg alatt és kocsiban jár. Bővebb értesítés Dorner Béla kir. gazd. intézőnél Árpád-utca 11. kapható. 519 2—2

Thomassalakliszt

csillag védjegyű
Stern-Marke

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.

a Thomaspfoszfatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhrü fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentúl saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szőlő, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Képrama készítés!

Abaküvegés